

Извештај
за извршен надзор на законитоста на
работата од областа на животната средина на
општина Битола за 2021 година

18-60/6

11-02-2022

Комисијата за вршење надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и на општините во градот Скопје формирана со Решение бр. 18-1092/2 од 16.02.2021 година, а врз основа и согласно Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје донесен од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање со бр. 18-1092/1 од 16.02.2021 година, го спроведе увидот со доставување на прашалникот електронски до општината и по пополнување на истиот ни беше доставен по пошта, врз основа на што го изготви извештајот за извршен увид на законитоста на работата во општина Битола.

Увидот на работата на општината Битола е извршен од страна на министерството и тоа за следните области од законите за животна средина преку доставениот потполнет прашалник:

1. Постапка за одобрување на елаборати за животна средина
2. Постапка за издавање на Б-интегрирана еколошка дозвола
3. Надзор на надлежностите на органите на општината од областа на управување со отпадот.
4. Надзор на надлежностите на органите на општината, од областа на заштита на водите.
5. Надзор на надлежностите на органите на општината од областа на заштита од бучава во животната средина

Контакт лице за прашалникот е Ангеловска Александра.

Во однос на првата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје која се однесува на спроведување на постапката за одобрување на елаборати за животната средина комисијата утврди дека: Општина Битола се изјасни дека се спроведува постапката за одобрување на елаборати за заштита на животната средина се води регистар на издадени елаборати согласно правилникот. Имале овластено лице за одобрување на елаборати, но овластувањето не ни е доставено во прилог.

По однос на втората точка која се однесува на спроведување на постапката за издавање на Б-интегрирани еколошки дозволи од страна на комисијата е утврдено дека согласно активностите кои произлегуваат од Законот за животна средина општината се изјасни дека ја спроведува постапката за издавање на Б-интегрирани еколошки дозволи, и достави писмено дека има одговорно лице овластено за издавање на дозволи но се увиде дека истото не е во општината во моментот, ангажирано е на друго работно место а како замена немаат овластено лице. Потребно е општината да назначи и овластено лице кое ќе одговара на барањата за Б-ИЕД. Се изјаснија дека до сега имаат издадено 12 дозволи и 2 дозволи во постапка. Од страна на општината до министерството редовно се доставуваат издадените дозволи, до регистарот за издадени Б-дозволи што го води МЖСПП доставени се вкупно 18 постапки на издадени Б-ДУОП и Б-ИЕД.

По однос на обврските согласно Законот за животна средина:

-Имаат ЛЕАП за плански период од 2016-2021 година, а во постапка на јавна набавка било и изработка на нов ЛЕАП.

-Општината ја нема исполнето обврската согласно член 154 од ЗЖС, нема донесено надворешен план за вонредни состојби.

-Општината се изјасни дека План за спроведување на инспекциски надзор за 2021 година ќе ни го достави до крајот на јануари, но не е доставен.

-Општината имала назначено лице за овластен инспектор за животна средина кое поседува лиценца.

-Се изјаснија дека има воспоставено катастер согласно член 42 но не доставува податоци до МЖСПП.

-Општината се изјасни дека имаат 2 мерни станици во Битола кои ги мониторира одделението за урбанистичко планирање и заштита на животната средина а податоците ги доставува до Градоначалникот на дневна основа. При поминување на прагот за алармирање испраќа соопштение до граѓаните.

-Општината се изјасни дека ја известува јавноста за состојбата во животната средина преку веб страницата и официјалната страна на платформата фејсбук.

Согласно третата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје од страна на комисијата е утврдено дека согласно прописите кои произлегуваат од Законот за управување со отпадот

- Има донесено годишен план за управување со отпадот донесен во 2014 година.

-Општината се изјасни дека има донесено Програма за управување со отпад, донесена од советот на општината а изготвена од ЈП Комуналец.

-Општината имала определено локација на која треба да се постават претоварни станици согласно член 37 од ЗУО, локација близу с.Логоварди.

-Општината не подготвува и не доставува консолидиран извештај со податоци доставени од правни и физички лица кои вршат дејности на собирање, транспортирање, складирање, третман, преработка, отстранување и промет на отпадот согласно член 39 од ЗОУ.

-Во општината имало воспоставено и пропишано посебни правила за постапување со комуналниот и со другите видови на неопасен отпад на својата територија согласно член 43 од ЗОУ кои биле одобрени од советот со Одлука..

-На територијата на општината има основано јавно претпријатие за собирање, транспортирање и третман на комуналниот и други видови на неопасен отпад ЈП „Комуналец“ Битола.

- Во општината инертниот отпад прво се одлагал во стопанскиот двор на ЈП Нискоградба, а потоа се депонирал на локација определена во депонијата Мегленци.

-Со Одлука на Совет на о. Битола била основана депонијата Мегленци за неопасен и инертен отпад.

- Општината се изјасни дека нема организирано информативен систем на локално ниво, со кој се обезбедува собирање и презентирање на податоци за општата состојба во врска со управувањето со неопасниот отпад согласно член 113 од ЗУО, податоците со кои располага општината од областа управување со отпад ги објавува на Веб страна.

- општината се изјасни дека не води Катастар за својата територија, во кој ќе се евидентираат создавачите на неопасен отпад согласно член 116 од ЗУО

-Општината нема склучено договор со правно лице колективен постапувач за управување со електрична и електронска опрема,имала склучено договор со Пакомак за пакување и отпад од пакување.

-Општината нема склучено договор со правно лице за управување со отпад од батерии и акумулатори.

-Општината спроведува инспекциски надзор во областа на животната средина од страна на вработениот овластен инспектор за животна средина и истиот поседува лиценца.

Нема регистрирано правно лице кое поседува дозвола за самостојно постапување со отпад од пакување.

-Овозможува остварување на правото на пристап до јавни информации преку веб страната на општината и јавно учество во донесувањето одлуки во областа на отпадот исто преку веб страната.

Во однос на систематизација на работни места на општината во делот на животната средина, ни беше доставено дека општината има Сектор за спроведување на урбанистички планови, урбанистичко планирање, комунални дејности и уредување на градежно земјиште, одделение за урбанистичко планирање и заштита на животната средина во кое има предвидено работни места Советник за заштита на животната средина и природа и Соработник за заштита на животната средина и заштита на благосостојба на животните.

Согласно четвртата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината Битола, од страна на комисијата е утврдено дека согласно прописите кои произлегуваат од Законот за водите:

-Општината согласно член 26 и 28 има прибавено водно право дозвола за користење на вода за водоснабдување од водотеците Црвена река, река Санунчица, река Стара Бука, река Лак Поток, но нема прибавено Дозвола за испуштање отпадни води или за испуштање или фрлање материи и супстанции во реципиентите согласно член 79 од ЗВ.

-Општината утврдува при издавање на Б интегрирани еколошки дозвола дали инсталацијата за активностите и дејностите за кои се издава дозвола за користење (член 26) и дозвола за испуштање (член 79) ги има прибавено од Министерство за животна средина и просторно планирање.

-Општината во прашалникот има одговорено дека има донесено одлука за потребата за определување на заштитни зони за водни тела од кои се користи вода за конзумирање од страна на човекот во Сл. Гласник на општината на 03.03.2016 година, но истата не е доставена до Министерство. Од страна на ЈП Водовод Битола доставено е барање и Елаборат за определување на заштитни зони за водни тела од кои се користи вода за водоснабдување.

-Во прашалникот е одговорено дека општината не врши одведување и собирање на отпадните води што произлегуваат или се создаваат на нивното подрачје, вклучувајќи го и отстранувањето на тинјата, и дека не се врши пречистување согласно член 113 од ЗВ, но во тек е јавна набавка за избор на изведувач со цел да се исполни ова барање.

Општината не ги исполнува обврските согласно член 116 и да обезбеди ефлуентите од индустриските отпадни води коишто влегуваат во системите за собирање и пречистување на урбани отпадни води да бидат подложни на потребниот предтретман.

- Општината нема донесено предлог Програма за одведување, собирање и пречистување на урбаните отпадни води согласно член 114 од ЗВ.

-Општината нема донесено Програма за заштита од штетно дејство на водите согласно член 124 ЗВ.

- Општината нема донесено Оперативниот план за заштита и одбрана од поплави согласно член 126 ЗВ.

-Советот на општината на територијата под нејзина надлежност нема определено границите на ерозивното подрачје и подрачјето загрозуено од ерозија, нема утврдено мерки и работи за заштита на земјиштето од ерозија и нема уредување на пороите, врз основа на техничка документација согласно член 135 од ЗВ. Во прашалникот е одговорено дека општината превзема мерки за уредување на пороите што се наоѓаат на нивното подрачје.

- Општината секоја година до крајот на септември не врши проценка дали водотеците на подрачјето кое е под нивна надлежност се во состојба да предизвикат поплави на земјиштето и дали обезбедуваат непречен проток на водата.

- Општината нема донесено Програма за мониторинг на водите согласно член 145 став 7 од ЗВ и не доставува податоци до министерството од мониторинг од локалната мрежа. Во прашалникот има одговорено дека постојат мерни места на кои се мери квалитет на водата од водотеците и дека податоците се доставуваат до надлежен инспектор.

-Водата за пиење ја обезбедуваат преку повеќе водни тела како водотеци, изворишта, бунари и др. Општината има основано јавно претпријатие ЈКП Комуналец Битола за вршење на дејноста и работењето и одржувањето на системите за водоснабдување и снабдувањето со вода за пиење согласно член 185.

- Општината во прашалникот има одговорено дека реализира инспекциски надзор во областа на водите (согласно член 229)

Согласно петата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината Битола, од страна на комисијата е утврдено дека согласно прописите кои произлегуваат од областа на заштита од бучава во животната средина :

-Општината при издавање на одобренија за градба не утврдуваат дали планските документи за објектот што се предмет за одобрение за градба ги исполнеле посебните услови и мерки во врска со стандардите за заштита одбучава согласно член 23 од ЗЗБЖС, и дали води Катастар на создавачи на бучава согласно член 35 од ЗЗБЖС

-Општината имала склучено договор со овластено правно лице за мерење на бучава за потребите на инспекторот во инспекциска постапка.

Врз основа на сето горенаведено комисијата за вршењето на надзорот ги увиде следниве недостатоци кои е потребно општината да ги отклони и за тоа да го известат министерството, и даде неколку препораки:

- Се препорачува вработениот во областа за заштита на животната средина да продолжи да работи согласно законските прописи. Но потребно е да се опфаќаат сите надлежности од областа на животната средина кои ги има општината, а кои произлегуваат пред сè од Законот за животна средина, Законот за

управување со отпадот, Законот за водите, Законот за заштита од бучавата во животната средина и останатите закони од областа на животната средина, во спроведување на постапките потребно е да се постапи согласно заклучокот на Влада и да се систематизираат работни места на кои ќе бидат вработени или распоредени извршители кои ќе работат на областа на заштита на животната средина, особено да се назначи вработен за издавање на Б интегрирани еколошки дозволи.

- Општината да ја исполни обврската согласно член 154 од ЗЖС, да се донесе надворешен план за вонредни состојби.

Во областа на отпадот комисијата укажува на следниве недостатоци кои е потребно да се отстранат:

- Општината да отпочне со водење катастар за својата територија, каде ќе се евидентираат создавачите на неопасен отпад, што подразбира исполнување на обврската од член 116 од ЗУО.

- Потребно е Општината да преземе активности согласно членот 43 став (3), во иднина да им овозможи на граѓаните кои ги опслужува да го селектираат отпадот според видот и нивните карактеристики.

- Општината е потребно да пристапи кон склучување на договор со правно лице за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори, како и со правно лице за управување со електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема, со што би се овозможило вклучување во колективен систем за управување со посебни текови на отпад.

Во областа на водите комисијата укажува на следниве недостатоци кои е потребно да се отстранат:

- Општината преку формираното јавно комунално претпријатие Комуналец Битола да прибави Дозвола за испуштање отпадни води или за испуштање или фрлање материи и супстанции во реципиентите согласно член 79 од ЗВ. Исто така, Општината или ЈКП Комуналец да прибави дозвола за користење на вода и за останатите водни тела од кои се користи вода за водоснабдување, а за кои не е прибавена дозвола (бунарско подрачје Ново Змирнево).

- Потребно е донесената одлука за потребата за определување на заштитни зони која на 03.03.2016 година е излезна во Сл. Гласник на општината да се достави до Министерството. Општината по донесување на одлуката за определување на заштитни зони од страна на Владата на РСМакедонија потребно е во урбанистичките планови да ги прикажува картографски заштитните зони, согласно член 98 став 4 ЗВ.

- Потребно е општината да донесе Програма за одведување, собирање и пречистување на урбаните отпадни води согласно член 114 од ЗВ и да врши одведување и собирање на отпадните води што произлегуваат или се создаваат на нивното подрачје, вклучувајќи го и отстранувањето на тињата и да врши пречистување на отпадните води согласно член 113 од ЗВ. Исто така да ги исполнува обврските согласно член 116 и да обезбеди ефлуентите од индустриските отпадни води коишто влегуваат во системите за собирање и пречистување на урбани отпадни води да бидат подложни на потребниот предtretман.

- Општината да донесе Програма за заштита од штетно дејство на водите согласно член 124 ЗВ (која треба да содржи изградба на насипи, акумулации, регулација на реки, уредување на порои, заштита на земјиште од ерозија, пошумување и сл.) и да се преземаат мерките за заштита од друго штетно дејство на водите во урбаните подрачја согласно оваа програма.

- Согласно член 126 од ЗВ општината потребно е да донесе Оперативен план за заштита и одбрана од поплави, истиот да се достави и до Министерство за животна средина и просторно планирање и да се спроведува истиот.

- Советот на општината на територијата под нејзина надлежност потребно е да ги определи границите на ерозивното подрачје и подрачјето загрозувано од ерозија како и да ги утврди мерките и работите за заштита на земјиштето од ерозија и уредувањето на пороите, врз основа на техничка документација согласно член 135 од ЗВ и да ги презема мерките за заштита на ерозивни подрачја.

- Општината согласно член 131 во населените места има можност да го определува крајбрежниот заштитен појас за водотеците за кои не е определен истиот и да го уреди согласно член 132.

- Согласно член 133 секоја година до крајот на септември општината да изврши проценка дали водотеците на подрачјето кое е под нивна надлежност се во состојба да предизвикаат поплави на земјиштето и дали обезбедуваат непречен проток на водата. Доколку водотеците не обезбедуваат непречен проток се преземат мерки од страна на општината.

-Потребно е согласно член 143 општината да изработи, доставува и објавува извештаи за активностите реализирани во претходната година и предвидените активности за наредната година во врска со заштитата од штетното дејство на водите.

- Општината потребно е да донесе Програма за мониторинг на водите согласно член 145 став 7 од ЗВ и редовно да доставува податоци од мониторинг согласно член 156 ЗВ.

Во областа на бучавата:

-При издавање на одобренија за градба општината е потребно да утврдува дали планските документи за објектот ги исполните посебните услови и мерки во врска со стандардите за заштита од бучава согласно член 23 од ЗЗБЖС.

- Се препорачува во општината да се овозможи учество на стручни обуки на вработените во општината кои работат во делот на заштитата на животната средина се со цел зајакнување на капацитетите за спроведување на законските прописи за заштита на животната средина на локално ниво.

-Во рок од 6 месеци Општина Битола треба да го извести Министерството за животна средина и просторно планирање за превземените активности согласно утврдените недостатоци во однос на имплементацијата на надлежностите.

Скопје, 2021 година

Комисија:

Танја Кироска Филиќ _____

Даниела Наумоска _____

Александар Петковски, _____

Даниела Ристова, _____

Ирена Николовска _____

